

NATIONALE ARBEIDSRAAD

CENTRALE RAAD VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN

ADVIES Nr. 2.124

CRB 2019-0640 DEF
CO 1000

Gemeenschappelijke Raadszitting van 27 maart 2019

Bijdrage van de CRB en de NAR in het kader van de voorbereiding van het Nationaal Hervormingsprogramma 2019

X X X

3.060

Inbehandelingneming

Bij brief van donderdag 14 februari 2019 verzoekt de heer C. MICHEL, eerste minister, de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven om in de vorm van een advies een bijdrage te leveren aan de voorbereiding van het Nationaal Hervormingsprogramma 2019.

In zijn brief geeft de eerste minister aan dat het advies van de Raden als bijlage bij het bovenvermelde programma zal worden gevoegd en, in de mate van het mogelijke, in aanmerking zal worden genomen in de tekst van het programma. Bij deze brief werden het document met het plan van aanpak van het Nationaal Hervormingsprogramma 2019, alsook de aanbevelingen van 2018 gevoegd.

De Raden werden verzocht hun advies ten laatste op 8 maart 2019 uit te brengen.

Dit advies bestaat uit twee delen, die de respectieve bijdragen van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en van de Nationale Arbeidsraad aan het NHP 2019 bevatten.

Het advies werd tijdens de gemeenschappelijke plenaire vergadering van 27.03.2019 goedgekeurd.

ADVIES

Inleidende opmerkingen

De sociale gesprekspartners vertegenwoordigd in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de Nationale Arbeidsraad (NAR) hebben kennis genomen van het plan van aanpak en de structuur van de tekst voor het Nationaal Hervormingsprogramma 2019, alsook van de zeer krappe timing en de redactionele randvoorwaarden voor de indiening van de bijdragen en adviezen.

In het Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) 2019 moet worden getracht de maatregelen die de verschillende autoriteiten van het land in de afgelopen maanden hebben genomen in de domeinen waarop de Europese aanbevelingen betrekking hebben, alsook de prioriteiten voor de komende maanden te bundelen. Voorts kadert het NHP in de strategie en de doelstellingen van "Europa 2020" voor een "slimme, duurzame en inclusieve groei", die de Europese Unie in 2010 goedkeurde. Het vormt het instrument voor de opvolging en de evaluatie van de nationale component van de Europese strategie. Sinds 2011 is het NHP, in het kader van de uitvoering van het Europees Semester, ook gekoppeld aan de stabiliteits- en convergentieprogramma's. Een bijzonder onderdeel van de structuur van de tekst van het NHP heeft betrekking op "andere hervormingsmaatregelen en het gebruik van structuurfondsen" en zou moeten handelen over de investeringen, de circulaire economie, het industriebeleid, het ondernemerschapsklimaat en het gebruik van structuurfondsen.

Het NHP wordt opgesteld door een redactiecomité onder leiding van de Kanselarij van de eerste minister. Worden vertegenwoordigd in dit comité: de FOD Financiën, het Federaal Planbureau, de FOD Sociale Zaken, de FOD Werkgelegenheid, de gewesten en de gemeenschappen. De regering draagt de eindverantwoordelijkheid voor het NHP. Belangrijke domeinen die in het NHP aan bod komen, behoren tot de gedeeltelijke of exclusieve verantwoordelijkheid van de gewesten of van de gemeenschappen, waardoor een coördinatie tussen de federale regering en de regeringen van de gewesten en de gemeenschappen noodzakelijk is. Deze coördinatie wordt georganiseerd binnen een politiek begeleidingscomité dat daartoe werd opgericht, alsook binnen een overlegcomité dat de verschillende overheden bijeenbrengt.

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad (de Raden) merken het voornemen van de regering op om in de tekst van het programma rekening te houden met de inbreng van de sociale dialoog, aangezien de twee Raden op federaal niveau de discussiefora zijn, en de plaatsen waar de inzet van de coördinatie van het Europees sociaal-economisch beleid en van de Europese aanbevelingen aan het adres van België worden toegeëigend.

De Raden vragen aan de regering om het standpunt van de sociale gesprekspartners aangaande de voorstellen van aanbevelingen van de Europese Commissie te horen, alvorens die laatste worden besproken op het niveau van de Europese comités (Comité voor de Economische Politiek, Economisch en Financieel Comité, Comité voor de Werkgelegenheid, Comité voor Sociale Bescherming).

1 Bijdrage van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven aan het NHP

De (in 2017 gewijzigde) wet van 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen geeft aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven de opdracht toezicht te houden op de staat van het concurrentievermogen van België en op de beleidsmaatregelen die worden genomen op het vlak van de werkgelegenheid. De wet schrijft de publicatie van een Verslag Werkgelegenheid-Concurrentievermogen (VWC) voor.

Het VWC analyseert de dynamiek op het vlak van productiviteit en concurrentievermogen die van invloed is op zowel de accumulatie en de correctie van de macro-economische onevenwichtigheden als het onderzoek naar de sociaal-economische gevolgen van het gevoerde overheidsbeleid en de doeltreffendheid van de doorgevoerde bijstellingen. Deze vraagstukken staan ook centraal in het Landverslag van de Europese Commissie en in de Europese aanbevelingen.

Dit jaar zal het VWC in mei 2019 worden gepubliceerd. Door de publicatie ervan met enkele weken uit te stellen, wenst de CRB een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een visie voor de Belgische economie, door punten op de agenda van het beleidsprogramma van de volgende regering te plaatsen.

Dit neemt niet weg dat de CRB aan de regering voorstelt dat de krachtlijnen van de werkzaamheden en de analyses die worden gevoerd door de sociale gesprekspartners in het kader van de opstelling van het VWC weerklank vinden in de tekst van het NHP, die momenteel wordt voorbereid. Deze valorisatie van de werkzaamheden van het VWC in het kader van het NHP betekent beslist een meerwaarde uit het oogpunt van de opvolging van de Europese aanbevelingen, van de Europa 2020-strategie op nationaal vlak, en op basis waarvan, onder meer, de Europese instanties hun volgende aanbevelingen in juni/juli 2019 uitsturen.

Bovendien vormt deze valorisatie van het VWC in het NHP een gepaste aanvulling bij de initiatieven die de Raden hebben genomen in samenwerking met de Europese Commissie, via haar vertegenwoordiging in België, om de dialoog, de uitwisseling van argumenten tussen de sociale gesprekspartners en de Europese Commissie over het Landverslag en de landspecifieke aanbevelingen in belangrijke stadia van het Europees Semester te ontwikkelen.

1.1 De uitdagingen van de Belgische economie

In het verslag Werkgelegenheid-Concurrentievermogen van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven van mei 2019 worden de prioriteiten en uitdagingen geïdentificeerd die moeten worden aangepakt om de belangrijkste economische beleidsdoelstellingen van België op het gebied van sociale cohesie, creatie van rijkdom, milieuduurzaamheid, houdbaarheid van de overheidsfinanciën en evenwicht op de lopende rekening te realiseren. Het verslag geeft ook aan, in de vorm van focussen, welke economische beleidsfactoren moeten worden geactiveerd om deze uitdagingen aan te gaan en welke beginselen aan de tenuitvoerlegging van deze factoren ten grondslag moeten liggen. Deze focussen, die momenteel worden voltooid, handelen over goede regelgeving (met inbegrip van de administratieve kosten en de voorspelbaarheid van de regelgeving); levenslang leren; de ontwikkeling van multimodaliteit; de ontwikkeling van sterk groeiende ondernemingen, de verbanden met productiviteit en werkgelegenheid; de focus inzake energie en klimaat zal handelen over het belang om een coherente langetermijnvisie te ontwikkelen, over het belang van de sociale dialoog om een brede consensus in de samenleving tot stand te brengen, over de coördinatie van de verschillende bevoegdheidsniveaus en over de energie-efficiëntie in de gebouwen.

Uitgaande van gemeenschappelijke aandachtspunten en van een gedeelde diagnose betreffende de sociaal-economische toestand van het land schuift het verslag dus de volgende economische uitdagingen naar voren, die op de agenda van de werkzaamheden van de regering zouden moeten staan:

- In een *veranderende sociaal-economische en technologische context is de innovatiecapaciteit van de economie van essentieel belang*. Ze biedt haar de instrumenten om zich zo goed mogelijk aan te passen aan deze veranderingen om waarde te blijven creëren, de sociale cohesie te waarborgen en antwoorden te bieden op de grote maatschappelijke uitdagingen. Dit omvat zowel de disruptieve innovatie als de verspreiding van de innovatie tussen ondernemingen of tussen sectoren. Nochtans vertoont de Belgische economie op beide gebieden zwakke punten. Om die te verhelpen, moet ze zorgen voor de aanwezigheid van meer ondernemingen van voldoende kritische omvang die nieuwe kennis en disruptieve innovaties creëren, alsook voor een omgeving waarin nieuwe technologieën zich goed kunnen verspreiden over de hele economie. Een solide kennisbasis (inclusief de nodige competenties), voldoende ondernemersdynamiek en toegang tot buitenlandse markten en internationale openheid zijn hiervoor cruciaal.
- De transitie naar *een circulaire economie* – waarin de waarde van de producten en van de materialen maximaal behouden blijft en waarin de afvalproductie tot een minimum wordt beperkt – zal noodzakelijk zijn om een antwoord te bieden op een reeks uitdagingen, hetzij op economisch, hetzij op milieu- of op sociaal vlak. Op economisch vlak kan de transitie naar een circulaire economie een antwoord bieden op de sterke stijging van de vraag naar grondstoffen die we de jongste decennia waarnemen en die gevolgen heeft voor hun bevoorradingszekerheid en hun prijzen. Op milieuvlak moet ze het mogelijk maken de vernietiging van ecosystemen en de klimaatverandering aan te pakken, bijvoorbeeld door de winning van grondstoffen en de productie van emissies en afval te verminderen. Ten slotte kan de transitie nieuwe activiteiten genereren en de bestaande activiteiten reorganiseren, wat mogelijkheden in het leven roept voor de creatie van waarde en het scheppen van banen en in fine bijdraagt aan de versterking van de sociale cohesie.

- Terwijl de beste garantie voor inkomensbescherming en bescherming tegen armoede de kansen voor iedereen zijn om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt, is een *sociaal en financieel duurzame sociale zekerheid* een fundamenteel element voor de sociale cohesie. Naast het feit dat de sociale zekerheid een zekere inkomenszekerheid garandeert en een zekere bescherming biedt tegen armoede, vervult ze ook de functie van automatische stabilisator. Er zijn momenteel tendensen die wegen op de financiële en sociale duurzaamheid van de sociale zekerheid: de financieringsbasis en de impact van de toenemende vergrijzing van de bevolking (pensioen- en gezondheidsuitgaven) behoren tot de belangrijkste. De technologische ontwikkelingen hebben tot gevolg dat er mogelijkheden zijn om banen te creëren, de vereiste soorten vaardigheden te veranderen en vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen. De digitalisering en de deeleconomie roepen nieuwe vormen van arbeid in het leven. Migratie, wijzigingen in de gezinsstructuren en milieuveranderingen kunnen ook een impact hebben op de sociale en financiële houdbaarheid van de sociale zekerheid.
- De Belgische economie moet ook het hoofd bieden aan een *structureel mismatchprobleem op de arbeidsmarkt*. Enerzijds blijft het moeilijk om tal van arbeidsplaatsen in te vullen. Anderzijds blijven specifieke groepen van de bevolking van werk uitgesloten worden. Dit verschijnsel blijkt in België een ernstige rem op de economische activiteit en een bedreiging voor de sociale cohesie te vormen. Bovendien dreigt het nog te verergeren als gevolg van de technologische en demografische veranderingen en van de veranderingen die verband houden met de milieutransitie waaraan de economie het hoofd zal moeten bieden.
- Consumptieprijsen en business-to-businessprijsen die in de pas lopen met de drie belangrijkste buurlanden zijn van fundamenteel belang. Een snellere prijsontwikkeling in België dan in de referentielanden weegt door op de gezinskoopkracht en remt aldus de groei van de vraag en, bijgevolg, de economische groei af. Het hoge prijsniveau van sommige diensten die worden verbruikt door de exportbedrijven vormt een handicap voor hun kostencompetitiviteit.
- *De energietransitie naar een koolstofarme economie* moet het mogelijk maken de milieulimieten en de milieuverbindenissen van België na te leven en tegelijk energieprijzen te garanderen die competitief zijn voor de ondernemingen die gevoelig zijn voor de energieprijzen en die concurreren met buitenlandse ondernemingen, en ook betaalbaar voor de burgers (en meer bepaald voor de minstbedeelden). De energietransitie moet ook de bevoorradingszekerheid waarborgen. Onder deze voorwaarden zal de transitie, in het kader van een mondiale economie, kunnen bijdragen tot de consolidatie van een duurzame samenleving en van economische activiteiten die kwaliteitsvolle banen en een groei van de toegevoegde waarde in de nationale economie garanderen.
- België staat voor een belangrijke uitdaging op het vlak van een *duurzamere en vlottere mobiliteit*. De duurzame bereikbaarheid van economische zones en woongebieden neemt voortdurend af, grotendeels als gevolg van de toegenomen verkeerscongestie. Files remmen de economische welvaart af en tasten het welzijn van de bevolking aan. Ze dragen bij tot de klimaatverandering en hebben een negatief effect op de kwaliteit van het milieu, die belangrijk is voor de volksgezondheid van de huidige en toekomstige generaties.

Aangaande het hoofdstuk van het programma betreffende de begroting en de overheidsschuld, dat het voorwerp is van de eerste specifieke aanbeveling (CSR 1), herhaalt de CRB zijn standpunt over het belang van gezonde overheidsfinanciën om ook in de toekomst een goed niveau van welzijn en sociale bescherming te kunnen blijven waarborgen. Maar zelfs als België de jegens Europa aangegane budgettaire verbintenissen nakomt, dan nog zal het te kampen zal hebben met een ernstig risico wegens zijn hoge schuldgraad, alsook met een niet te verwaarlozen risico door de budgettaire uitdagingen op lange termijn. Het is belangrijk structurele maatregelen te nemen door in te zetten op productiviteitsverhogingen en op een toename van de werkgelegenheidsgraad. Bijgevolg moet ook het evenwicht worden gevonden tussen, enerzijds, begrotingsregels die de houdbaarheid van de

overheidsfinanciën garanderen en, anderzijds, het vermogen van de regeringen om de economische groei te bevorderen door middel van productieve investeringen¹. Hij herinnert aan zijn verzoek aan de Belgische regering om de Europese Commissie te vragen productieve overheidsinvesteringen in het kader van de Europese begrotingsregels een gunstige behandeling te geven.

Er moet rekening worden gehouden met de kwantitatieve aard van de overheidsuitgaven, maar ook met de kwaliteit en de doeltreffendheid ervan, in het licht van de economische groei en van de werkgelegenheid, maar ook van de sociale cohesie.

Op basis van deze criteria herinnert de CRB aan het belang van - publieke en private - investeringen, met name in infrastructuur (mobiliteit, energie, enz.). Om maximaal voordeel te halen van de verwachte effecten van het Nationaal Pact voor Strategische Investerings², moet dat pact geïntegreerd worden in een algemeen economisch beleid van stimulering van duurzame groei en van private investeringen, ontwikkeling van de werkgelegenheid en versterking van het maatschappelijk welzijn. Een toename van de investeringen, en meer bepaald van de bijkomende overheidsinvesteringen, moet erop gericht zijn zowel de economische groei op korte termijn als de potentiële economische groei op lange termijn te stimuleren. Dit laatste is van essentieel belang om houdbare overheidsfinanciën te waarborgen, met name vanwege de uitdagingen op lange termijn die voortvloeien uit de toekomstige kosten van de vergrijzing van de bevolking.

2 Bijdrage van de Nationale Arbeidsraad aan het NHP

2.1 Inleiding

In hun bijdrage aan het NHP 2017 waarover op 7 april 2017 het advies nr. 2.031 werd uitgebracht, konden de Nationale Arbeidsraad (NAR) en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) de inhoud uiteenzetten van het laatste interprofessioneel akkoord 2017-2018 van 2 februari 2017 en de eerste uitgevoerde punten, onder meer inzake de loonnorm en de welvaartsvastheid.

In zijn bijdrage aan het NHP 2018 (advies nr. 2.082 van 28 maart 2018) heeft de Nationale Arbeidsraad verslag uitgebracht van de belangrijkste werkzaamheden die in zijn midden werden gevoerd in verband met het Europees semester. Die werkzaamheden passen ruimschoots binnen het kader van het interprofessioneel akkoord 2017-2018.

Deze bijdrage aan het NHP 2019 beoogt niet terug te komen op die elementen van informatie die werden aangebracht in die twee vorige bijdragen, waarvoor verwezen wordt naar de vorige twee adviezen van de Raad.

De Raad zou in deze bijdrage trouwens niet de prioriteiten van de interprofessionele sociale partners noch de vooruitzichten voor hun werkzaamheden van de komende twee jaren kunnen aangeven; die hangen af van het sluiten van en van de inhoud van een interprofessioneel akkoord voor de jaren 2019-2020. In dat verband werd op 26 februari 2019 een ontwerpakkoord bereikt waarover momenteel de organisaties consultaties houden. De voornaamste punten van dat voorontwerp van akkoord betreffen de coördinatie op interprofessioneel niveau van de evolutie van de lonen met het oog op de onderhandelingen die in de sectoren moeten worden gevoerd voor de periode 2019-2020, de verhoging van het minimumloon, de revalorisatie van een aantal sociale uitkeringen zowel om ze welvaartsvast te

¹ [Nationaal Hervormingsprogramma 2018 - Advies - 28/03/2018](#)

² [Nationaal Pact voor Strategische Investerings - Advies van de CRB - 25/10/2017](#)

maken als om de armoedekloof verder te dichten zonder dat daarbij opnieuw werkloosheids- en inactiviteitsvallen worden gecreëerd (welvaartsenveloppe), het concretiseren en ontwikkelen van een aanpak om op korte en middellange termijn antwoorden te bieden op het mobiliteitsvraagstuk, de problematiek van de overuren, de kwestie van de aanwending van een deel van de ontslagvergoeding om de inzetbaarheid van de werknemers op de arbeidsmarkt te verhogen alsook de problematiek van de criteria voor toegang tot de landingsbanen en tot het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT). Het ontwerp van akkoord voorziet ook in de verlenging van een aantal lopende dossiers en met name van de inspanningen ten voordele van personen die tot risicogroepen behoren.

Dit advies zal zich er dan ook toe beperken om kort de voornaamste werkzaamheden aan te geven die worden uitgevoerd in verband met de aanbevelingen die aan België werden verstrekt en in verband met het Europees semester, en die nog niet werden opgenomen in een eerdere bijdrage van de Raad.

2.2 Werkzaamheden in verband met de aan België verstrekte aanbevelingen 2 en 3

Aanbeveling 2: De hindernissen om te werken wegnemen en de doeltreffendheid van een actief arbeidsmarktbeleid versterken, met name voor laagopgeleiden, mensen met een migrantenachtergrond en oudere werknemers. De hervormingen op het gebied van onderwijs en opleiding voortzetten, onder meer door kansengelijkheid te bevorderen en het percentage afgestudeerden in de wetenschappen, technologie, ingenieurswetenschappen en wiskunde te verhogen.

Aanbeveling 3: De regelgevings- en administratieve druk verminderen om ondernemerschap te stimuleren en de concurrentie in de dienstensector, met name de detailhandel, de bouw en de professionele diensten, te vergroten. De groeiende mobiliteitsuitdagingen aangaan, met name via investeringen in nieuwe of bestaande vervoersinfrastructuur en sterkere prikkels om gebruik te maken van collectief vervoer en vervoer met lage emissies.

2.2.1 Vrijwillige terugkeer naar werk van personen met een gezondheidsprobleem

De NAR blijft voortdurend aandacht schenken aan de problematiek van de vrijwillige terugkeer van werknemers met een gezondheidsprobleem. Zo wordt een regelmatige opvolging van de toepassing van de door de regering ingevoerde nieuwe wettelijke en reglementaire bepalingen georganiseerd in het kader van een platform dat rond de NAR alle institutionele spelers en veldspelers die met deze problematiek te maken hebben, verenigt.

In dat kader en aansluitend op zijn advies nr. 1.924 heeft de Raad het advies nr. 2.099 van 25 september 2018 houdende evaluatie en voorstellen in verband met de reglementering inzake re-integratie, uitgebracht. De visie die daarin wordt ontwikkeld, werd nogmaals door de Raad bevestigd in zijn advies nr. 2.108 van 18 december 2018 betreffende de Arbeidsdeal. Die visie draait rond de volgende elementen:

- de evaluatie van de reglementering inzake re-integratie (principes, cijfergegevens, monitoring en toekomstige evaluatie) en de financiering van de re-integratieprocedure;
- concrete voorstellen voor de optimalisering van de re-integratieprocedure en het re-integratietraject, met inbegrip van de invoering van een overleg voorafgaand aan iedere beslissing tot definitieve ongeschiktheid van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer;
- de versterking van de begeleiding;
- de communicatie tussen de verschillende betrokken actoren;
- het afstemmen van de regels inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering en inzake re-integratie zoals bepaald door de Codex over het welzijn op het werk;

- de regels over het cumuleren van een beroepsinkomen dat voortvloeit uit een toegelaten arbeid met de arbeidsongeschiktheidsuitkering.

2.2.2 Diversiteitsbeleid

Binnen de Raad gaan onder de sociale partners de werkzaamheden verder met het oog op de publicatie van een brochure ter bevordering van de diversiteit en de gelijkheid bij aanwerving.

De Raad heeft verder op 25 september 2018 het advies nr. 2.098 uitgebracht over een ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de voorwaarden inzake positieve acties ter uitvoering van de drie antidiscriminatiewetten van 10 mei 2007. In zijn advies wijst de Raad er nogmaals op hoeveel belang hij aan die problematiek hecht en benadrukt hij nogmaals de noodzaak om de antidiscriminatiewetten uit te voeren door de invoering van een adequaat juridisch kader dat de rechtszekerheid waarborgt van de acties die de sectoren en bedrijven in het veld voeren. Hoewel de Raad het initiatief van de regering om een reglementair kader voor de maatregelen van positieve actie vast te leggen toejuicht, heeft hij toch een alternatief voorstel geformuleerd om beter tegemoet te komen aan de verwachtingen van de bedrijven, zowel in termen van toegang tot de regeling als in termen van rechtszekerheid.

2.2.3 Oudere werknemers

Ingevolge een in maart 2017 door de Europese sociale partners gesloten Europees raamakkoord over actief ouder worden, wordt jaarlijks en gedurende drie jaar een rapport gevraagd over de op nationaal vlak genomen maatregelen om een beleid te voeren ter bevordering van de tewerkstelling van oudere werknemers.

Om aan die vraag tegemoet te komen, heeft de Raad een eerste rapport over de tenuitvoerlegging opgesteld (rapport nr. 109 van 26 juni 2018). Dat maakt melding van de acties die ten gunste van de oudere werknemers werden opgezet om hen aan te moedigen om op de arbeidsmarkt te blijven. Die acties, die zowel op interprofessioneel als op regionaal en sectoraal niveau werden ondernomen, betreffen verschillende domeinen zoals de opleiding, het mentoraat, een aangepaste arbeidsorganisatie, lichter werk. Ook al zijn de meeste van die initiatieven specifiek gericht op de oudere werknemers, ze sluiten een meer algemeen beleid van levenslange kwaliteitsvolle tewerkstelling dat ook bijdraagt aan de tewerkstelling van oudere werknemers, niet uit.

In zijn advies nr. 2.108 van 18 december 2018 over de Arbeidsdeal heeft de Raad zich bovendien uitgesproken voor een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het recht op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen bij het voortzetten van de tewerkstelling als werknemer na het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd.

2.2.4 Administratieve vereenvoudiging

Uitvoering van het interprofessioneel akkoord

De tweede fase van de werkzaamheden rond dit punt van het interprofessioneel akkoord 2017-2018 is nog steeds aan de gang, met als doel dat de sociale gesprekspartners concrete voorstellen tot vereenvoudiging zouden formuleren.

Ecocheques

De monitoring van de overgang naar elektronische ecocheques, ook met betrekking tot de inhoud van de lijst van producten, werd voortgezet binnen het kader dat de NAR in zijn vorige adviezen heeft bepaald.

In zijn advies nr. 2.096 van 25 september 2018 heeft de Raad het gunstige verloop van de overgang van papieren naar elektronische ecocheques vastgesteld en zich vervolgens uitgesproken over de datum van de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques en het opgebruiken van de laatste papieren ecocheques. Het reglementaire kader om die overgang in een rechtszekere omgeving te laten verlopen werd echter door de regering nog niet aangenomen.

Niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen

De Raad heeft op 27 november 2018 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 90/3 gesloten die tot doel heeft om in een eerste fase een model van elektronische toetredingsakte en elektronisch toekenningsplan mogelijk te maken en in een tweede fase een model van elektronische collectieve arbeidsovereenkomst (e-bonus). Op termijn zouden de elektronische modellen als enige toegelaten zijn. De collectieve arbeidsovereenkomst brengt daarenboven enkele administratieve vereenvoudigingen aan die voortvloeien uit de bestuurlijke praktijk.

In zijn begeleidend advies nr. 2.107 preciseert de Raad met name de voorwaarden waaraan moet worden voldaan met het oog op de elektronische formulieren alsook de door te voeren technische en praktische aspecten, onder andere wat betreft de elektronische handtekening en de volledigheid van de formulieren alsook wat betreft de controle van de mandaten zodat de dienstverrichters de formulieren op een geldige manier in naam van de werkgevers kunnen invullen.

2.2.5 Mobiliteitsbudget

De Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven hebben op 25 september 2018 een unaniem advies uitgebracht over de wetsontwerpen die de regering heeft ingediend om het mobiliteitsbudget in te voeren.

In hun advies hebben de Raden enerzijds vastgesteld dat voldaan werd aan hun verzoek om een mobiliteitsbudget in te voeren als aanvulling op de mobiliteitsvergoeding. Ze hebben anderzijds wel aanbevelingen geformuleerd voor het wegwerken van enkele belangrijke leemtes in de voorgestelde regeling, met betrekking tot de bekommernissen en de evenwichten uiteengezet in hun adviezen nr. 2.030 van 7 april 2017 en nr. 2.075 van 21 februari 2018. De wettelijke regeling werd door het parlement goedgekeurd op 28 februari 2019, met het oog op een inwerkingtreding op 1 maart 2019.

2.3 Werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad in verband met het Europees semester

2.3.1 Burn-out

Ter uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2017-2018 dat het engagement inhield om te werken aan de burn-outproblematiek, hebben de sociale partners binnen de Nationale Arbeidsraad een globale aanpak en een kader voor het opzetten van pilootprojecten voor primaire preventie van burn-out uitgewerkt en opgenomen in hun advies nr. 2.080 van 27 februari 2018.

Met het oog daarop konden de ondernemingen en de paritaire (sub)comités van 1 juli tot 15 september 2018 bij de Nationale Arbeidsraad concrete projecten indienen waarmee ze een subsidie kunnen krijgen voor de ontwikkeling in hun midden van praktijken van primaire en effectieve preventie van burn-out. Zo werden vanwege de ondernemingen 194 en vanwege de (sub)sectoren 8 aanvragen ingediend, wat aantoont dat er in de ondernemingen een reële nood is om de primaire preventie van burn-out te verbeteren. De sociale partners verheugen zich dan ook over de gekozen aanpak die gesteund is op de wil om de ontwikkeling van vernieuwende praktijken en experimenten op het terrein aan te moedigen rekening houdend met de specifieke context van iedere onderneming en/of (sub)sector.

2.3.2 Toekomstgerichte arbeidsorganisatie

De wettelijke basis voor de financiering van pilootprojecten betreffende een toekomstgerichte arbeidsorganisatie werd gecreëerd in de wet van 14 december 2018 houdende diverse bepalingen inzake werk, maar het uitvoeringsbesluit dat toelaat een krediet vrij te maken werd nog niet genomen.

Aangezien de sociale partners en de regering voor 2018 prioriteit gaven aan het opzetten van pilootprojecten rond burn-out, wordt de uitvoering van dit punt van het akkoord nog steeds besproken in de Raad.

2.3.3 Digitalisering van de economie en deeleconomie

Het tussentijds rapport dat op 4 oktober 2017 in het kader van het interprofessioneel akkoord 2017-2018 door de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven werd uitgebracht en waarin zij een eerste diagnose stelden van de situatie, werd verrijkt door twee halve colloquiumdagen die gezamenlijk door de twee Raden werden georganiseerd op 23 en 24 april 2018. Er werden vier workshops georganiseerd, over de vaardigheden, de arbeidsorganisatie, de fiscaliteit en de *e-government*, met als doel om tot een reeks aanbevelingen te komen die ook zouden aansluiten bij de globale denkoefening over de toekomst van de arbeid op het niveau van de IAO. De werkzaamheden over dat punt worden voortgezet.

In het kader van de opvolging van het rapport van 4 oktober 2017 en ter uitvoering van zijn advies van 29 november 2017, werd door de Raad een bijzondere aandacht besteed aan het nieuwe wettelijk kader voor de digitale platformen en aan de nood aan een gelijk speelveld.

2.3.4 Uitzendarbeid

De in de NAR vertegenwoordigde organisaties zijn in hun advies nr. 2.091 van 24 juli 2018 een engagement aangegaan over het gebruik van opeenvolgende dagcontracten voor uitzendarbeid. Dat engagement werd concreet gemaakt door het sluiten van de cao nr. 108/2 tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 108 van 16 juli 2013 betreffende de tijdelijke arbeid en de uitzendarbeid.

In het kader van dat engagement verklaren de sociale partners zich eerst en vooral akkoord met het principe dat het gebruik van opeenvolgende dagcontracten een uitzondering om economische redenen moet zijn, en geen economisch model op zich mag zijn. Zij benadrukken bovendien dat het gebruik van opeenvolgende dagcontracten door werknemers die daar uitdrukkelijk en vrijwillig om vragen, losstaat van deze problematiek.

De sociale partners hebben zich er vervolgens toe verbonden het gebruik van dat type contracten te bestrijden en om vanaf 2018 te komen tot een belangrijke vermindering van het aandeel van de opeenvolgende dagcontracten (ODC) in het totale aantal overeenkomsten voor uitzendarbeid. Dat engagement gaat gepaard met bijkomende elementen betreffende de rol van de inspectie Toezicht op de Sociale Wetten, de trimestriële rapportering van de RSZ aan de sociale partners alsook de evaluatie van het gebruik van opeenvolgende dagcontracten die zal gerealiseerd worden zodra de gegevens voor de jaren 2018 en 2019 beschikbaar zijn.

2.3.5 Herstructureringen

Ter uitvoering van het interprofessioneel akkoord werden binnen de NAR diepgaande besprekingen georganiseerd over de problematiek van de herstructureringen en de aanpassing van de zogenaamde "Renault-wet". De pistes waarin die werkzaamheden resulteerden, werden aan de Groep van Tien bezorgd en worden nog steeds besproken.

2.3.6 Welvaartsvastheid

In het kader van het ontwerp van IPA zijn werkzaamheden aan de gang om de verdeling van de welvaartsenveloppe 2019-2020 te bepalen. Ter herinnering, de Nationale Arbeidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen moeten zich iedere twee jaar uitspreken over de omvang en de verdeling van de financiële middelen bestemd voor de aanpassing aan de welvaart van de inkomensvervangende uitkeringen binnen de sociale zekerheid en van de socialebijstandsuitkeringen.

2.3.7 Opvolging van het Europees semester als zodanig

Dialog met de Europese Commissie

De inmiddels sedert enkele jaren met de Europese Commissie aangeknoopte dialoog over het Europees semester is als praktijk sterk verankerd in de agenda van de werkzaamheden van de Raden en wordt door de sociale partners erg gewaardeerd.

Er werd op 29 november 2018 een vergadering georganiseerd tussen de leden van de NAR, de CRB en de Europese Commissie (desk België). Zoals elk jaar bood die vergadering de Europese Commissie de gelegenheid om de leden in te lichten over de volgende stappen van het komende Europees semester 2019 en om de structuur voor te stellen van het Country Report voor België, waarvan de publicatie gepland was op 27 februari 2019.

De vakbonds- en werkgeversorganisaties hebben vervolgens elk op hun beurt hun analyse van een aantal punten betreffende de situatie van België uiteengezet.

Een tweede ontmoeting met de Europese Commissie staat gepland op 13 maart 2019, meteen na de publicatie van het Country Report door de Europese Commissie.

Opvolging van de werkzaamheden van het Comité voor Sociale Bescherming en van het Comité voor de werkgelegenheid

Via de deelname van de Belgische vertegenwoordigers in het Comité voor Sociale Bescherming en in het Comité voor de werkgelegenheid aan de werkzaamheden van de "Commissie Europa" van de NAR, worden de leden van de Nationale Arbeidsraad nauw betrokken bij de werkzaamheden van die comités en beschikken ze over bevoorrechte informatie over het verloop van het Europees semester. De deelname van de permanente Belgische vertegenwoordiging aan de werkzaamheden van die commissie maakt ook een regelmatige opvolging mogelijk van de belangrijkste wetgevingsdossiers die op Europees niveau worden besproken.

Die informatie versterkt het vermogen van de organisaties om zowel op nationaal als op Europees niveau (bijvoorbeeld op het niveau van het Comité van de Europese Sociale Dialoog) standpunt in te nemen over het Europees semester.